

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายจรัญ หัตถกรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๑/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๐

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายเฉลิม เหล่าสุวรรณ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายเฉลิม เหล่าสุวรรณ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ส่งคำร้อง ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายเฉลิม เหล่าสุวรรณ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กำหนดกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ และพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๕๓,๔๔๘,๓๕๕.๖๑ บาท ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ประกาศที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง และปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ เพียง ๒ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับตำแหน่งขึ้นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๓ และกรณีพ้นจากตำแหน่งขึ้นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด สำนักงาน ป.ป.ช. จึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๕๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๗๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ และ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๓๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ต่อมา ผู้ร้องมีคำสั่งให้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

(๑) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๘๕ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ถึง ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งเอกสารหลักฐานกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีหนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/๘๔๕ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ส่งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้อง มาให้ผู้ร้องทราบ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบตามลำดับ คือ หนังสือ ที่ สข (ส.จ.) ๕๑๐๐๒/๐๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบเกี่ยวกับหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หากไม่ปฏิบัติตามจะเป็นกรณีใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ภายในเวลาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด มีผลทำให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีต้องพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งและมีมูลเป็นความผิดอาญา และหนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/ว.๐๑๑ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเข้าร่วมประชุม รับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ และหนี้สินจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ก่อนถึงกำหนดพ้นจากตำแหน่ง (วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗) และหนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/ว.๐๕๑ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๘ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเตรียมยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีต่อผู้ร้อง ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘ โดยได้ส่งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ มาพร้อมด้วย

(๒) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงนางสายใจ เรืองกุล ผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๕๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ นางสายใจให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นญาติกับผู้ถูกร้อง ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และเป็นแพทย์ประจำตำบล พยานเป็นผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แทนผู้ถูกร้อง เมื่อรับหนังสือแล้วได้นำไปให้นางสาววันดี เหล่าสุวรรณ ซึ่งเป็นบุตรสาวของผู้ถูกร้อง

(๓) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๓ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึง นางสาววันดี เหล่าสุวรรณ ผู้รับหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๑๓๗๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๑๓๓๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ นางสาววันดีให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานเป็นบุตรสาวของผู้ถูกร้อง ประกอบอาชีพรับราชการครู พยานเป็นผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ดังกล่าวแทนผู้ถูกร้อง เมื่อรับหนังสือแล้วได้นำไปให้ภรรยาของผู้ถูกร้องทั้งสองฉบับ รวมถึงหนังสือที่ได้รับจากนางสายใจ เรืองกุล

(๔) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึง นายสรรเพชญ์ กุลวิจิตร เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับ ๗ ว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สงขลา นายสรรเพชญ์ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานมีหน้าที่ประสานงานกับสมาชิกสภาฯ และสำนักงาน ป.ป.ช. เกี่ยวกับเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลาต่อผู้ร้อง ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีหนังสือ ที่ สข (ส.จ.) ๕๑๐๐๒/๐๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ของผู้บริหารและสมาชิก สภาท้องถิ่นต่อผู้ร้อง รวมทั้งได้นำหนังสือกรมการปกครอง ลับ ค่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว.๘๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแจ้งให้ทราบในที่ประชุมสภาฯ สมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๔๕ นอกจากนั้นในช่วงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ได้มาตรวจสอบกรณีผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งแต่ยังดำเนินการไม่เรียบร้อยและตรวจสอบกรณีอื่น ๆ พยาน เป็นผู้ประสานงานกับเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. และผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งผู้ถูกร้องก็ได้เข้าพบ เจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

(๕) คำสั่ง ลับ ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๘ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึง นางสาวเฉลียว จันทรัตน์ ผู้อำนวยการกองกิจการสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นางสาวเฉลียว ให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า พยานมีหน้าที่ในการจัดการประชุมสภาฯ และประชุมคณะกรรมการสภาฯ รวมทั้ง ดูแลเรื่องสิทธิและสวัสดิการของสภาฯ ทั้งหมด พยานได้เชิญเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. มาให้ความรู้ในเรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้บริหารและ สมาชิกสภาท้องถิ่นใกล้พ้นตำแหน่ง ปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้เข้าร่วมรับฟังแต่อย่างใด

(๖) คำสั่ง ลับ ด่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๘๐ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงนายกม
เรื่องกุล อติตรองนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นายกมให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า
พยานได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง
และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง โดยทราบจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ที่ได้
มาตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ให้ความรู้และแนะนำในเรื่องการยื่นบัญชีดังกล่าว

(๗) คำสั่ง ลับ ด่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๐๗๖ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงผู้ถูกร้อง
โดยผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง
ทั้ง ๓ กรณี คือ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา
หนึ่งปี เนื่องจากเคยรับฟังการบรรยายของเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินฯ และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว
แต่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เพราะคิดว่า
ไม่มีความสำคัญ และทราบว่าการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ มีโทษทางอาญา และห้ามเล่น
การเมืองห้าปี แต่เห็นว่าเป็นโทษที่ไม่หนัก และคิดว่าจะไม่เล่นการเมืองท้องถิ่นอีก จึงไม่ได้ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินฯ ในครั้งนั้น โดยมีเจตนาจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีดังกล่าวจริง
สำหรับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ส่งมานั้น ได้สอบถามบุคคลในบ้านแล้วทราบว่าหนังสือ
ส่งมาที่บ้านจริง แต่คิดว่าไม่ใช่เอกสารสำคัญ จึงไม่ได้ใส่ใจและนำมาเปิด

ผู้ร้องพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐
มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องภายใน
เวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดสงขลา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓
จึงขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูป

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งหนังสือ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหนังสือดังกล่าว ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง เพียง ๒ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นด้วยเหตุว่า เมื่อได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาจนครบวาระ ในตำแหน่ง ก็มีได้ลงสมัครเลือกตั้งอีก ผู้ถูกร้องได้รับการศึกษาน้อย ทำให้ไม่สามารถเข้าใจในกฎหมายของผู้ร้องได้ว่าต้องปฏิบัติอย่างไร และไม่ทราบว่ามีโทษทางอาญาถึงจำคุกด้วย ผู้ถูกร้องเข้าใจเพียงว่า ห้ามลงเลือกตั้งอีก การที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ก็ด้วยความช่วยเหลือของเพื่อนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่หลังจากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งแล้ว ก็เลิกทำกิจกรรมทางการเมือง และไม่ได้พบเพื่อนอดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีก จึงไม่มีใครช่วยเหลือให้คำแนะนำ จึงเข้าใจว่าไม่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ อีกหลังพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตั้งตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

วรรคสาม บัญญัติว่า ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

วรรคสี่ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ... “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า ... (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ...”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณีย้ายรับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณีสืบจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาทเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดดังกล่าวหมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

กรณีมีปัญหาต้องพิจารณาก่อนว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จึงพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยต้องยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องโดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจง และมีการดำเนินการต่อเนื่องมาจนกระทั่งยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓๕ และในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

และมีผลบังคับใช้นับแต่วันประกาศเป็นต้นไป โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๑๕ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และวรรคสี่ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ ไว้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้

สำหรับประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา มีรายได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น ๑๕๓,๔๔๘,๓๕๕.๖๑ บาท จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ที่กำหนดหลักเกณฑ์ว่าองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาองค์กร บริหารส่วนจังหวัดสงขลา เข้าดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๘) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง ฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง เพียง ๒ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับตำแหน่งยื่นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๗ และกรณีพ้นจากตำแหน่งยื่นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ โดยไม่ได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ แม้ผู้ร้องจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงถึง ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๕๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๗๕ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ และ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๑/๐๓๗๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจงเหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ และจากพยานหลักฐานของผู้ร้อง ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีหนังสือ ที่ สข (ส.จ.) ๕๑๐๐๒/๐๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบเกี่ยวกับหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และหนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/ว.๐๑๑ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เข้าร่วมประชุม รับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ก่อนถึงกำหนดพ้นจากตำแหน่ง (วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗) และหนังสือ ที่ สข ๕๑๐๐๒/ว.๐๕๑ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๘ แจ้งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เตรียมยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีต่อผู้ร้องด้วย ซึ่งผู้ถูกร้องให้ถ้อยคำยอมรับต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่า มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง ทั้ง ๓ กรณี คือ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เนื่องจากเคยรับฟังการบรรยายของเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ และที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เพราะคิดว่าไม่มีความสำคัญ และทราบว่าการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินฯ มีโทษทางอาญาและห้ามเล่นการเมืองห้าปี แต่เห็นว่าเป็นโทษที่ไม่หนัก และคิดว่าจะไม่เล่นการเมืองท้องถิ่นอีก จึงไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ โดยมีเจตนาจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีดังกล่าวจริง สำหรับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ส่งถึงผู้ถูกร้องนั้น ได้สอบถามบุคคลในบ้านแล้วทราบว่ามิหนังสือส่งมาที่บ้านจริง แต่คิดว่าไม่ใช่เอกสารสำคัญ จึงไม่ได้ใส่ใจและไม่ได้นำมาเปิด

จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องทราบแล้วว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า เมื่อครบวาระแล้วมิได้ลงสมัครเลือกตั้งอีก ทั้งได้รับการศึกษาน้อยไม่สามารถเข้าใจในกฎหมายของผู้ร้องว่าต้องปฏิบัติอย่างไร และเมื่อพ้นตำแหน่งมาแล้วไม่มีใครช่วยเหลือให้คำแนะนำ อีกทั้งไม่ทราบว่ามิโทษทางอาญาถึงจำคุก เข้าใจเพียงว่าห้ามลงเลือกตั้งอีก เป็นการอ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบตามกฎหมาย ทั้งที่บทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานสำคัญสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จะต้องตระหนักว่าเป็นหน้าที่ที่พึงต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด เพื่อให้กลไกการตรวจสอบการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายที่กำหนดไว้ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องจึงไม่อาจรับฟังได้ ดังนั้น จึงฟังว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลามาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ประกอบกับประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่า นายเฉลิม เหล่าสุวรรณ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลามาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบมาตรา ๓๓

วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓

นายเจริญ หัตถกรรม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ